

fost maltrată de soț și, din neglijență, a mușcat degetul mic a mâinii drepte a ultimului, fără cauzarea cărorva leziuni corporale.

Instanța a statuat că învinuirea formulată inculpatei nu s-a confirmat.

După cum rezultă din probele administrate, a raportului de expertiză medico-legală din 22.02.2012., fractura extremității distale a osului 5 metocarpian a mâinii drepte a cet. Iachimovschi Alexandru a putut fi produsă prin aplicarea loviturilor în regiunea capului altei persoane, iar producerea fracturii prin compresie cu dinții se exclude.

Medicul legist, Jantovan G., a declarat în fața instanței că raportul de expertiză din 07.11.2011 a fost întocmit în baza raportului de examinare medico-legală din 24.10.2011, unde este indicat că fractura marginală a osului metocarpian a fost produsă de acțiunea unui corp dur contodont posibil prin compresie cu dinții. Ulterior, Iachimovschi Alexandru a fost examinat în ansamblu și s-a ajuns la concluzia că mecanismul de producere a aceste facturi este cu sau de un corp dur contodont, posibil în timpul aplicării unor lovituri cu mâna în cap. Nu exclude faptul că Iachimovschi Alexandru a fost mușcat însă cu o intensitate mică ceea ce nu putea duce la fracturarea osului. Deci vătămarea nu a fost posibilă prin compresie cu dinții.

Instanța a apreciat critic declarațiile părții vătămate Iachimovschi Alexandru inculpata singură a inițiat un conflictul, l-a mușcat de deget și i l-a rupt.

În procesul verbal de confruntare din data de 02.11.2011, Iachimovschi Alexandru a declarat că a încercat să o lovească pe inculpată și în acel moment degetul a nimerit în gura ei și ea l-a mușcat, iar anterior a menționat că inculpata i-a apucat mâna și l-a mușcat de deget.

Conform raportului de expertiză medico-legală din 24.10.2011, la inculpată au fost depistate leziuni corporale ușoare cu diagnosticul traumatism cranio-cerebral cu comoție cerebrală. Hematom în regiunea ochiului drept, edem a pavilionului urechii drepte.

La fel, partea vătămată a declarat că curgea sânge, el a ieșit afară pentru a găsi un pansament, însă aceste afirmații nu coincid cu procesul verbal de cercetare la fața locului, în care este specificat că careva urme de sânge nu au fost depistate.

Totodată, partea vătămată a fost sancționat contravențional prin decizia din 03.11.2011, prin care s-a constatat că Iachimovschi Alexandru la 20.10.2011, aflându-se la domiciliul, i-a aplicat soției sale Iachimovschi L. lovituri peste corp. Contravenientul a recunoscut vinovăția și a achitat amenda.

Instanța a indicat că în ședința judiciară nu au fost prezentate careva probe concludente, pertinente care ar fi dovedit cu certitudine vinovăția inculpatei în săvârșirea violenței față de soțul ei. Cu excepția declarațiilor părții vătămate, alte careva probe în acest sens nu au fost prezentate de acuzare și nu au fost puse la dispoziția instanței, motiv pentru care instanța de judecată a ajuns la concluzia, că careva dovezi care ar demonstra culpabilitatea acesteia nu s-au stabilit.

Instanța a conchis că în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, deoarece lipsește legătura de cauzalitate dintre fapta săvârșită și urmările prejudiciabile. În conformitate cu raportul de expertiză medică legală nr. 217 din 27 februarie 2013, careva leziuni corporale pe tegumentele mâinii drepte

nu au fost depistate și posibilitatea cauzării fracturii osului metacarpian V prin mușcare cu dinții de către persoana agresor, nu poate fi produsă. Inculpata nu a negat faptul că l-a mușcat pe Iachimovschi Alexandru însă aceasta nu a avut drept scop producerea suferinței fizice a părții vătămate, ba din contra ea a încercat să se apere, deoarece după cum a recunoscut și partea vătămată el a apucat-o de haină și gît. Deci, ea nu a acționat cu voință liberă, ci constrânsă, impusă de necesitatea apărării sale împotriva acțiunilor agresive a soțului.

3. Procurorul a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunile inculpatei să fie reîncadrate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal, cu liberarea ei de răspundere penală în legătură cu schimbarea situație.

Apelantul a invocat că potrivit ultimei expertize medico-legale, nr.217 din 27.02.2013, s-a exclus faptul cauzării leziunilor medii lui Iachimovschi Alexandru prin mecanismul mușcării cu dinții, iar prezența fracturii osului metacarpian V la el nu a fost posibilă de a fi stabilită.

Acest raportul de expertiză medico-legală exclude temeiurile de bază pe care s-a întemeiat învinuirea inițial.

Cu toate acestea, reieșind din faptul că inculpata a recunoscut faptul că l-a mușcat de deget pe soțul său, acestuia i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, conflictul familial fiind pe deplin dovedit, iar toate conflictele de genul dat se urmează a fi calificate în baza art. 201¹ Cod Penal.

Concluziile noului raport de expertiză au condiționat schimbarea situației, iar infracțiunea prevăzută de art.201¹ alin.(1) Cod penal, face parte din categoria celorlora ușoare, fapta și-a pierdut caracterul prejudiciabil și persoana respectivă poate fi corectată fără executarea pedepsei, prin liberarea de pedeapsă în condițiile art. 94 Cod penal.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2013, apelul a fost admis, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Procesul penal în privința lui Iachimovschi Lidia pe art. 201¹ alin. (2) lit. b) Cod penal a fost încetat, deoarece fapta ei constituie o contravenție prevăzută la art.78 alin. (2) Cod contravențional.

Instanța de apel a reținut că din declarațiile părților implicate în conflictul din 20.10.2011, actul de examinare medico-legală nr. 213 din 24.10.2011 și raportul de expertiză medico-legală nr. 71 din 29.02. - 06.03.2012, rezultă, cauzarea reciprocă a durerilor fizice și vătămări corporale ușoare, rezultînd din p/v cu privire la contravenție din 24.10.2011.

Partea apărării a înaintat versiunea legitimei apărări și a solicitat achitarea inculpatei în acest temei, fapt ce denotă recunoașterea cauzării victimei a durerilor fizice, dar care pot fi apreciate doar ca o contravenție prevăzută de art. 78 alin.(2) Cod contravențional, nefiind constatate la el careva vătămări corporale, conform rezultatelor expertizei medico-legale în comisie nr. 217 din 22.05.2012 - 27.02.2013.

Respectiva concluzie a fost determinată de prezența divergențelor dintre rezultatele investigărilor radiologice din 24.10.2011 și 06.03.2011 (cu

imposibilitatea reexaminării radiologice a pătimitului și a cercetării repetate a radiogramelor menționate mai sus) și lipsa leziunilor corporale pe tegumentele mîinii respective la momentul examinării ei primare (24.10.2011).

Cît privește posibilitatea cauzării fracturii osului metacarpian V prin mușcare cu dinții de către persoana agresor, comisia a menționat, că asemenea fractură nu poate fi produsă fără lezarea integrității anatomice a tegumentelor și a țesuturilor subiacente din regiunea respectivă (f.d. 121-124).

Instanța de apel a statuat că, reieșind din constatările comisiei medico-legale privind cauzarea fracturii osului V metacarpian prin mușcarea degetului cu dinții, fără lezarea integrității anatomice a tegumentelor și a țesuturilor subiacente din regiunea respectivă, ceea ce este imposibilă și că în lipsa datelor obiective de lezare a integrității anatomice, apariția fracturii, ca rezultat al acțiunilor inculpatei, a concluzionat lipsa datelor obiective ce ar demonstra cu certitudine urmările prejudiciabile survenite ca rezultat al acțiunilor criminale, învinuirea formulată inculpatei rămîne a fi nefondată, aceasta și-a găsit confirmare prin probele administrate pe caz.

Instanța de apel a constat că la 20 octombrie 2011, orele 13.30, inculpata Iachimovschi Liuda, în timpul conflictului cu Iachimovschi Alexandru, la domiciliul lor comun din s. Măcărești r-nul Ungheni, *prin acțiuni violente* i-a cauzat ultimului dureri fizice. Acțiunile acesteia a fost încadrate ca contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod Contravențional.

La fel, instanța a indicat că solicitarea părții apărării privind achitarea inculpatei în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, pentru că ea a acționat în legitimă apărare, nu a fost admisă, deoarece în acest aspect n-a fost declarat apel, instanța de apel fiind lipsită de posibilitatea schimbării motivelor de achitare în apelul declarat de către acuzator în defavoarea persoanei. Legitima apărare presupune acțiuni directe îndreptate spre respingerea atacului, pe cînd însăși inculpata susține, că l-a mușcat pe soț din neglijență, astfel necoconcordîndu-se declarațiile ei poziției luate pe caz.

5. Inculpata a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta a invocat că contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional, presupune o acțiune doar intenționată.

Însă, în realitate, așa numita parte vătămată, a apucat-o de gât, sugrumînd-o, semnele rămînînd evidente pe corpul ei, și ea a pierdut cunoștința. Cînd și-a revenit, soțul o lovea peste față, moment în care degetul mic al mîinii lui drepte nimerise în gura inculpatei, și ea mușcându-l de vârful degetului întîmplător și inconștient, revenindu-și abia din starea de leșin, aici fiind exclusă intenția deoarece, orice persoană aflată în stare de inconștientă care este readusă în simțiri pentru moment nu realizează ce s-a întîmplat.

Partea vătămată a făcut declarații contradictorii, ori de cîte ori a fost audiat. Astfel, a declarat că inculpata singură a inițiat conflictul la domiciliul comun, l-a mușcat de deget și i l-a rupt. În procesul verbal de confruntare, partea vătămată declara că a încercat să o lovească pe soția sa și în acel moment degetul lui a nimerit în gura inculpatei iar ea l-a mușcat. Anterior, tot partea vătămată declara că inculpata i-a apucat mîna și l-a mușcat de deget.

Totodată, conform raportului de expertiză medico-legală din 24.10.2011, la inculpată au fost depistate leziuni corporale cu diagnosticul, traumatism cranio-cerebrală cu comotie cerebrală. Hematom în regiunea ochiului drept, edem a pavilionului urechii drepte. Drept urmare, declarația părții vătămate că nu ar fi aplicat lovituri asupra inculpatei este falsă.

În asemenea circumstanțe, victimă a violenței în familie este ea, Iachimovschi Lidia.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiurile când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate în recursul ordinar, dar fără a agrava situația inculpaților.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Conform art. 24 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Potrivit art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Potrivit art. 384 Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărârii de recunoaștere a vinovăției persoanei inculpate trebuie să cuprindă descrierea faptei, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele survenite.

Potrivit jurisprudenței naționale și a CtEDO, avînd în vedere dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat.

Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitate de părți (*hotărârile CtEDO Popovici vs. Moldova din 27.11.2007, §72, și Dănila vs. România din 8.03.2007, §62-63*). Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozitiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărîrea CtEDO Spînu vs. România din 29.04.2008, §60*).

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. CtEDO, în hotărîrea *Capean vs. Belgia* din 13.01.2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului, în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea acestei jurisprudențe lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din CEDO.

Dar, în pofida normelor specificate, a principiului contradictorialității în procesul penal și a jurisprudenței nominalizate, se observă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, în cadrul rejudecării cauzei după achitarea inculpatei potrivit regulilor generale, procurorul, optînd pentru judecarea apelului său în lipsa părții vătămate, nu a solicitat să fie cercetate direct și nemijlocit probele decisive ale acuzării cum ar fi audierea părții vătămate - unicul martor ocular al circumstanțelor indicate în rechizitoriu, sau, cel puțin citirea depozitiilor acestuia din cadrul urmăririi penale și a ședinței instanței de fond (*f. d. 164-167*).

Cele expuse denotă faptul că procurorul a omis să prezinte în fața instanței de apel probele învinuirii, adică nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpatei, care a fost anterior achitată de instanța de fond, neutilizînd legala posibilitate oferită de prevederile art.414 alin.(1), 419 Cod de procedură penală, de a-și dovedi motivele invocate în apel.

La rîndul său, instanța de apel, în pofida prescripțiilor de drept enunțate, și-a fondat soluția de condamnare a inculpatei pe probe necercetate și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorului Mușchei C., declarațiile părții vătămate Iachimovschi Alexandru, probele scrise de la f.d. 18, 35 și 98, cît și pe probele scrise invocate în ședința de apel dar de avocatul inculpatei, nu a constatat fapta prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, adică a concretizat esența „*acțiunilor violente*” pe care le-ar fi efectuat inculpata în raport cu partea vătămată (*f. d. 164-167, 171, pct. 4 din decizie*).

Astfel, instanța de apel nu a ținut cont de principiul contradictorialității procesului penal și neîntemeiat a pronunțat o hotărîre de recunoaștere a vinovăției

inculpatei bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia ea fusese achitată, adică nu a rejudecat cauza în condițiile legii.

Împrejurările enunțate denotă, în mod concludent, că hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, iar apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, în cazul în care apelul a fost greșit admis.

Circumstanțele nominalizate atestă, astfel, că recursul inculpatei este întemeiat, că erorile de drept comise de instanța de apel impun soluția casării ei și menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

În baza acestor prevederi legale, Colegiul va admite recursul cu casarea totală a deciziei instanței de apel și va menține în vigoare sentința instanței de fond, care este legală și întemeiată.

7. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpata Iachimovschi Lidia Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2013, deoarece apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2013, prin care Iachimovschi Lidia Ion a fost achitată de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată în ședința publică din 01 aprilie 2014, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Liliana Catan

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE
DISPOZITIV

18 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc, Elena Covalenco,
Liliana Catan,

cu participarea:

procurorului

Dumitru Graur,

avocatului

Vadim Vieru,

inculpatei

Iachimovschi Lidia,

a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2013, declarat de inculpata

*Iachimovschi Lidia Ion, născută la
09 septembrie 1974, originară și locuitoare a s.
Măcărești, r-nul Ungheni, cetățeană a R.
Moldova, fără antecedente penale.*

Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de inculpata Iachimovschi Lidia Ion, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 iunie 2013, deoarece apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Ungheni din 29 martie 2013, prin care Iachimovschi Lidia Ion a fost achitată de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta ei nu întrunește elementele infracțiunii.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată în ședința publică din 18 martie 2014, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc

Elena Covalenco

Liliana Catan